

Onko Jeesuksen hauta löydetty?

Pääsiäisenä kohuttiin jälleen Jeesuksesta. Elokuvaohjaaja James Cameron on tehnyt dokumenttiohjelman Jerusalemissa itse asiassa vuosia sitten löytyneestä haudasta. Hän väittää, että haudasta löytyneistä luuarkuista löytyvät oikean Jeesuksen, Joosefin pojan luut. Lisäksi haudasta löytyvät Maria Magdaleenan ja monen muun Raamatusta tutun henkilön arkut. Onko Jeesuksen perhehauta siis todellisuutta?

Joku koiranleuka on jo ehtinyt todeta, että Jeesuksen todellisen haudan löytyminen olisi vapaa-ajattelijoilta ja ateisteille samalla kertaa joulu ja pääsiäinen. Kaikki lahjat yhdellä kertaa. Se on tietenkin totta. Jos Jeesuksen luut löytyisivät, kristinuskon taru olisi lopussa. Raamattu osoittautuisi valheeksi. Ylösnousemukselle ei olisi perusteita.

Arkeologia polttopisteessä

Arkut löytyivät maaliskuussa 1980 Talpiotin kaupunginosan rakennustöiden yhteydessä. Jerusalemilaiset arkeologit eivät kiinnittäneet nimiin sen ihmeemmän huomiota, koska ne olivat tavallisia juutalaisia nimiä antiikin aikana. Vasta myyvä materiaalia etsinyt filmiväki yhdisti haudasta löydetty nimet Raamattuun.

Televisiodokumentin mukaan kaikki haudan arkuista liittyvät Raamattuun. Todellisuus ei ole näin yksinkertainen. Löydöt on tutkittu ja luetteloitu jo vuosia sitten. Haudattuja oli itse asiassa 35. Arkut sijoittuvat neljän eri sukupolven ajalle. Se oli tavallista sukuhaudoissa, joissa säilytettiin vain vainajien luita pienissä kiviarkuissa.

Professori Richard Bauckham on tutkinut Talpiotin arkuissa esiintyneet tutut nimet Rahmanin ossuari-katalogin (luuarku-luettelon) avulla. Niitä on kuusi (ensin

länsimaisin kirjaimin ja sitten käännettynä):

- Mariamenou-Mara (kaksiosainen naisen nimi Mariamenon-Martta)
- Jehuda Jeshuan poika (Juuda Jeesuksen poika)
- Matia (Matteus)
- Jeshua Jehosefin poika (Jeesus Joosefin poika)
- Jose (lyhenne nimestä Joosef)
- Maria (lyhyt muoto nimestä Mariam, siis suomeksi Maria)

Tämä perhehauta sisältää yhden tai useamman suvun jäseniä ilmeisesti neljästä sukupolvesta. Hautaa on käytetty kauan, ja siksi siinä oli kymmeniä luuarkkuja. Raamatun mukaan Jeesuksen perheenjäseniä oleskeli Jerusalemissa vain noin kolmenkymmenen vuoden ajan Jeesuksen kuoleman jälkeen siihen saakka, kun Jeesuksen veli Jaakob kärsi marttyyrikuoleman vuonna 62. Uudessa testamentissa mainittuun Jeesuksen perheeseen liittyviä nimiä ovat haudassa tarkalleen ottaen vain Jeesuksen ja Marian nimet. Jeesuksen veljeksi mainitun Joosefin (Mark. 6:3) nimeä vastaava nimitys lienee myös listassa. Matteuksella ja Juudalla ei ole yhteyttä Uudessa testamentissa mainittuun perheeseen, vaikka nimet löytyvät Uudesta testamentista.

Nimien taikaa

Miten yleisiä nimet ovat? Öljymäeltä, Dominus Flevit -luostarin alueelta löytyneissä luuarkuissa esiintyvät esimerkiksi nimet Jeesus, Maria, Joosef, Juuda, Johannes, Martta ja Salome. Talpiotin alueelta jo vuonna 1945 löytyneissä toisissa arkuissa esiintyvät nimet Jeesus, Maria, Juuda ja Matteus. Kolmannelta alueelta, Loukkauksen vuorelta löytyneissä luuarkuissa esiin-

tyvät muun muassa nimet Jeesus, Maria, Simeon, Juuda, Martta, Natanael ja Salome (ks. Finegan, *Archeology of the New Testament*).

Kaikista luuarkuista eli ossuaareista löytyneissä nimissä Jeesus on varsin keskeisellä sijalla. Esiintymiä on 22. Arkuisa on mainittu 45 Joosefia ja 17 Matteusta. Tutuista nimistä eniten löytyy Simonia, 45 kappaletta. Arkkujen nimissä on 42 Mariaa ja 41 Salomea. (Tal Ilan, *Lexicon of Jewish Names in Late Antiquity*, Mohr-Siebeck 2002).

Antiikin Israelista tunnetaan eri lähteiden perusteella noin 3000 eri henkilön nimeä. Näistä Joosef-nimisiä on yli 200. Jeesuksia tunnetaan vajaat 100. Naisten nimissä Maria on prosentuaalisesti kaikkein suosituin, yli 21 prosentilla.

Pelkästään Jeesuksen elinaikana yksin Jerusalemissa on asunut noin 250 Jeesusta. Koko maassa heitä on asunut yli 2000. Ma-

ria-nimisiä naisia oli tosin vieläkin enemmän. Israelissa asui tuohon aikaan noin 6000 Mariaa.

Tällaiset perusteet ovat syynä siihen, että arkeologit eivät ole yli kahdenkymmenen vuoden aikana kiinnittäneet erityistä huomiota Talpiotin arkkuihin. Ne eivät poikkea muiden löydösten arkuista. Jeesuksen ja Marian nimet esiintyvät joissain arkuisa, mutta niiden ympärillä on lukemattomia muita arkkuja, joilla ei ole mitään yhtymäkohtaa Raamatun teksteihin. Jos joku lähtee etsimään yhtymäkohtia Raamattuun, perusteet tulevat hänen omasta mielikuvituksestaan.

Raamatun tekstit kertovat meille todellisen historian. Jeesuksen hauta on kyllä löydetty. Naiset löysivät sen pääsiäisaamuna. Tuo hauta oli tyhjä. Ja siitä kaikki alkoi.

Timo Eskola

Jerusalemien ympäristöstä on löytynyt sadoittain vanhoja luuarkkuja. Kuva: Timo Eskola

